

41086

I.

Mag. St. Dr.

Cieciński G.

LITERÆ
ENCYCLYCÆ

Ad

*Clerum Regularem Archidiaconatus
Varsoviensis.*

Anno Domini 1782.

~~Scot. pol. 7. 262 1/2~~

41086

LITERA
ENCYCLOP

1783

Anno Domini 1783

GASPAR COLUMNA CIECISZOWSKI

Dei & Apostolicæ Sedis Gratia Episcopus Tebestanus, Coadjutor Kijoviensis & Czerniechoviensis, Præpositus Commendatarius Miechoviensis, Vicarius in spiritualibus & Officialis Varsoviensis ac per Ducatûm Masoviæ Generalis, Ordinis S. STANISLAI Eques.

*Admodum Reverendis in Christo Patri-
bus Communitatum Religiosarum Superi-
rioribus totiquè Clero Regulari Archidia-
conatûs Varsoviensis salutem in Domino.*

Quum neutiquam ignoremus (liceat
Nobis tantisper verbis Sac: Con: Trid:
uti) (a) quantûm ex Monasteriis piè
institutis & recte administratis in Eccle-
sia DEI splendoris atque utilitatis oria-
tur, opportunum esse censuimus & pro-
munere, quod Nobis incumbit, & pro
potestate, qua vi officii fungimur eti-
am ad Religiosos cætus sollicitudinem
Nostram extendere, ut & Regularis di-
scipli-

A 2

(a) Sess: 25.

ANNA
disciplina fideliter observata constantius per-
severet, & si quæ animadversione digna
occurrant, maturius paterna monitione
emendentur.

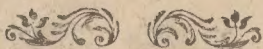
Memineritis itaque Fratres Dile-
ctissimi omnium Religiosarum commu-
nitatum, quæ hodieum in sinu Ecclesiæ
foventur, scopum non alium esse, quam
propriam impigrè curare perfectionem,
tranquilla mente, animoque purò Omni-
potentem DEUM pro populo orare, o-
mnibusque bonis operibus præluere, ut
plebs Christiana vestris exemplis accensa
ac inflammata Patrem luminum glorifi-
cet, vestrisque orationibus suffulta salu-
tem suam in nomine Domini operetur.

Enimverò an non ideo Divina mi-
sericordia vocati deseruistis mundum, ut
amota mentis caligine, quam infauiste
humana sapientia animo obducere solet,
facilius cælestia contemplari valeatis, ru-
ptis passionum vinculis, iter, quo ad vir-
tutis fastigium properatur planius vobis
reddatis, ac sublatis obstaculis, superatis
peri-

perio-
bus
mod-
veru-
pleat

tis a
quo
Eccle-
cula,
sæcul-
& ex
quæ
name
ablit
go
cordi
(b).
di, q
exact
moda
ne m
corru

(b)

periculis, disiectisque impedimentis, quibus Amatores sæculi retinentur, non modo fidelius Divina observetis mandata, verum etiam exactius Evangelica adimpleatis consilia.

Domicilia itaque vestra sint Pietatis ac Virtutis officinæ, intensi spiritûs, quo olim Patres nostri primis nascentis Ecclesiæ sæculis accendebantur, receptacula, Apostolicæ vitæ nostris infeliciter sæculis frigescentibus exhibeant normam & exemplar. In acquirendis virtutibus, quæ eximia sunt animæ Christianæ ornamenta, totis viribûs incumbite; procul absit umbra superbiæ & vanitatis prurigo ab iis, qui à JESU Christo discere cordis humilitatem imprimis invitantur (b). Nihil in opere admittatur hujusmodi, quod ad regulas honestatis non sit exactum & exteriori modestiæ non accommodatum: Cumque domiciliis a contagione mundi segregati continuo adversus corruptelas & pericula sæculi insurgatis,

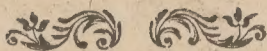
A 3

nul-

(b) *Math. 11. v. 29.*

nulla vos ratione mundanos mundiquè
assecclas exhibete. Sub signis Dni: stipen-
dia mæneri constituistis, ast nemo, te-
ste Apostolo (c) militans DEO negotia
sæcularia prosequitur, nimirum, ut ei pla-
ceat, cui se probavit. Strenuè admovi-
stis manus Aratro, perhonorifica cælestis
Patris familias ad laborandum in ejus vi-
nea voce invitati, ast nemo mittens ma-
num ad aratrum & respiciens retro juxta
Oraculum Christi (d) aptus est regno
DEI.

Mundus vobis, ut quondam Docto-
ri Gentium per Christum crucifixus est,
vos quoquè illius prementes vestigia Mun-
do (e) crucifixi, toto pectore cælestia ap-
petite, ne dum temporalia aucupari vide-
minor, æterna amittendi subeatis pericu-
lum.

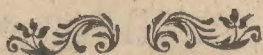
Ostendite vos esse discipulos JESU
Christi mutuam charitatem atquè dilectio-
nem

(c) 2. ad Timoth. 2. v. 4.

(d) Lucæ 9. v. 26.

(e) ad Galat. 6. v. 14.

nem inviolabiliter custodientes, ea velut sanctissimis characteribus insigniti, qui omnium perstringunt oculos, ac de hac veritate reddunt pervasos (f) & dum mundus procellis bellorum, diffidiorum, litium, altercationum, simulatatumque, quæ ex concupiscentiis oriuntur (g) indefinenter concutitur, pace, quam prioribus reliquit (h) ad posteros transmittenda perfruamini, & DEUS paccis sit cum omnibus vobis (i).

Non sit in vobis delictum, cui tantopere indoluit Paulus ad Corinthios scribens (k) ut judicia habeatis, & audeat quispiam fraudare potius & injuriam facere fratribus, quam ab aliis pati accipere, & quod præcipuum est, Nemo vestrum habens negotium audeat judicari apud Prophanos & non apud Sanctos, An nescitis quoniam Sancti de hoc mundo

A 4

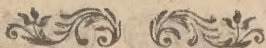
(f) *Joan. 13. v. 35.*

(g) *Jacob. 4. v. 1.*

(h) *Joan. 14. v. 27.*

(i) *ad Rom. 25. v. 33.*

(k) *1. Corinth. 6. v. 7. 8.*

do judicabunt, & si in vobis judicabitur mundus, indigni estis qui de minimis judicatis? aut sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit judicare inter Fratrem suum, (l) quippe experiētiā nimis indubiā compertum est, summo id Religiosis Communitatibus dedecori esse, quin & ruinæ originem, clamante ipso Domino: Omne regnum in se divisum desolabitur & Domus supra domum cadet (m). Sedium suarum assistricem dignetur Dominus impertiri Communitatum Rectoribus sapientiam, ut subjectam sibi familiam strictissimis charitatis vinculis secum continuo nexam in omni tranquillitate fovere valeant, præcludentes aditum discordiarum ac contentio-
num scandalis, quæ dum excrescunt ac ultra claustrorum limina progrediuntur, regularis disciplinæ sæcularibus detegunt vulnera, ut & prævaricantibus nimia licentia, & Præpositis, quibus coercendi

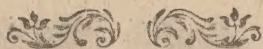
onus

(l) *Ibid.* v. 1. 2. 5.

(m) *Luc.* 11. v. 17.

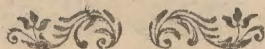

onus incumbit præpostera redarguatur in emendandis nævis indulgentia; dumquæ corrupti Regularium mores passim ob oculos versantur, ac in utramquæ partem plus æquo exagitandi devolutam ad se auctoritatem necessario quodam nexu quispiam Sæcularium sibi vendicat.

Sancta solitudo, silentiiquæ exacta observantia sint vobis virtutes præ aliis charæ, quippe quæ non utilitate modo præcellunt, sed ad spiritum orationis, quo Viri Religiosi flagrare debent concipiendum fovendumquæ imprimis sunt necessariæ. Non Vos facilè Sæcularium tumultibus aut occultis conventiculis commisceatis, ne vobis indulgentibus ad frangendas Divinas humanasquæ leges audactiores fiant, aut quod magis pertimescendum est, ne dissolutionis morum, molliorisquæ vitæ ac otiosæ ipsi complices ac Duces convertamini in sal infatuatum ad nihilum valens ultra, nisi ut ab hominibus conculcetur ⁽ⁿ⁾.
Vos

(n) *Math. 5. v. 13.*

Vos, qui in abdito gemebundi deplorare deberetis blasphematum Nomen Domini, indignationemque Illius super Populum provocatam, constituentes potius numerum illorum virorum quorum genua non sunt curvata ante Baal (o).

Quae cum magna ex parte à Superiorum cura ac diligentia dependeant, eorum sollicitudinem ac vigilantiam praesentibus excitandam intendimus, quibus imprimis ferò ac severe attendendum est, ut clausura ab ipso ex publica via ingressu cum omni sancta cautela, ac ut communis moris est, efformata, nec non Religiosae habitationis externa quoque praeseferens indicia fideliter ac sacrosanctè observetur, ne omnibus indiscriminatim ad Religiosorum domicilia aditus pateat & quod magis inconveniens esset, liber transitus saecularibus, personis promiscui sexus, quovis devotionis etiam specioso praetextu nullatenus suffragante permittatur. Si quando verò intra domorum Re-

---

(o) 3. Reg. 14. v. 18.

Relig
los si
cipere
cum
sonas
te, v
ad se
oculi
ximé
non
messi
hujus
divu

quir
effic
catis
imp
obse
pate
nem
tium
'os

Religiosarum septa sive hospites benevolos sive alios conductitios inquilinos recipere voluerint, ad id summa cum circumspéctione accedant, ac nonnisi Personas Ecclesiasticas, aut saltem probitate, vitæque Christianæ famâ conspicuas ad secum cohabitandum admittant; præ oculis continuò habentes hac via vel maxime disciplinam regularem enervari, & non sine scandalo confabulationibus, commensationibus aliisque indecentiis, quæ hujusmodi proximis familiaritatibus indivulsè adhærent, aditum patere.

Sed & alia occurrunt, quæ ad acquirendam conservandamque sanctitatem efficaciter prodesse, amor nempe Vocationis propriæ, exacta officiorum sibi impositorum, praxiumque communium observantia, ac in universum vita occupata, laborique intenta. Videte vocationem vestram, Fratres, vosque non ad otium sed ad laborem potissimum destinatos recolite. Estote imitatores Pauli, qui

non

non (p) gratis panem manducavit, sed in labore & in fatigatione nocte dieque operatus est, ne quem gravaret; tum eorum quorum sequimini vestigia, qui postquam in opere Domini Apostolicis laboribus vires animi ac corporis exhauferint unde eas reficerent, cibum potumque artis alicujus exercitio, vultusque sudore quærere non alienum a sua professione arbitrabantur; monitum Pauli religiosè adimplentes, si quis noluerit operari non manducet. Quidquid igitur à functionibus Ecclesiasticis, cæterisque pietatis exercitiis superfuerit, illud proficue pro communi utilitate impendite, alii operibus ad pietatem aut eruditionem proprio Marte, si hæc vobis vires fuerint, elucubratis aut aliunde traductis præter spirituales civilem quoque profectum; inter charissimos concives promoventes. alii manuum labore, vestræ eorumque qui difficilioribus occupati, ætateque ac laboribus fessi id sibi per se ipsos compa-

---

(p) 2. ad Thessalo: c. 3.

parare non possunt indigentiae succurren-
tes, ut & sæculi communitates. Reli-
giosas inutile molestumque pondus esse
quamvis immerito vociferantis perimpor-
tuni clamores obstruantur, & quod ma-
gis nostro instituto congruum est, labor
seriæque occupationes eos ad regularém
solicitudinem retrahant, quos vita otio-
sa, imperfectionibus plena ac tædiosa di-
versis ex fontibus sæculo immiscet.

Hinc tamen facile colligetis præ-
sentem Nostram animadversionem ad mo-
derandum exigendarum eleemosynarum
frequentiam maximè collimare, nec eos
tantum spectare, qui in hac Regia Civi-
tate ostiatim mendicantes domos ac pla-
teas circumeunt, verum eos quoque, qui
in villas locaque diffita eleemolynas à
Fidelibus petitori excurrunt, illi nam-
que ab observantia regularis disciplinæ
soluti, vigilantiae suorum Superiorum
subducti, inter varia constituti pericula,
opportunis verò destituti remediis, rede-
unt onerati duplici sarcina, alii quidem
ad

ad subveniendum in temporalibus suorum
necessitatibus proficuâ, (si id tamen cer-
to certiùs asserere liceret, veréque com-
munitatum providerentur necessitatibus,
quarum dum partem humani auxilii ma-
ximé indigentem infirmos videlicet alicu-
bi respicimus, religionis non minus ac
humanitatis motibus ducti temperare No-
bis non possumus, quin primævam juxtâ
sanctissima instituta charitatem nimis a-
pud nonnullos refriguissè inclamemus,
nonqué solum negligentiam sed nonnul-
larum privatarum personarum luxum, ex-
cessus, discordiasqué, quibus alendis
passim communia emolumenta cedunt
summo cum animi nostri mærore argua-
mus) alii spiritui nociva propter diffi-
pationem animi, contractam cum sæ-
cularibus familiaritatem, fastidium in vita
solitaria, & consuetis pietatis exercitiis, quæ
dum pedetentim ac successivè propagan-
tur, religiosum sensim relaxant spiritum,
ac, ubi exemplaris vita venerationem
conciliare deberet, dissipata ludibrio,
exponit ac contemptui. Qua-

Quamobrem hifce obviam eſſe omninò eundum, modumquè mendicationibus imponendum eſſe perneceſſarium exiſtimamus præſertim ubi adſunt ſufficientes proventus pro ſubminiſtrandis Familiæ alimentis, ſubeundisque neceſſariis ſodalitatum impenſis, ſi quæ ſunt utiliter in Eccleſiis Regularium introductæ ubi verò ex pia Fidelium liberalitate vivitur, tales eligantur viri, qui non in diverſoriis aut alio quovis loco ſed in Parochiali potiùs reſidentia, quantum illis licuerit pernoctantes cum populi ædificatione, abſquè ſui ſtatùs dedecore munus iſtud perdifficile ſobrie, juſté & piè expleant, ſpem totam non in extorſione, importunis precibus aut abblandientibus ineptiis, quibus cum detrimento domus ſuæ circumveniuntur rudiores, ſed in Divinæ Providentiæ auxilio & pietate Fidelium reponentes.

Quodſi aliàs domo egredi coegerit charitas aut neceſſitas compulerit, non ſine ſocio inter populum compareatis,

non

non in alieno à suo statu habitu, non tempore incongruo, non inter muliebrem sexum, nec iis in locis quæ vel periculo exponunt, vel scandalum præbent aut dedecoris notam inurant, in quo, ubi facultas adiit, nec Procuratoribus, nec Confratrum Visitatoribus, quod ex instituto sibi licere, quinimo incumbere nonnulli prætexant, indulgendum esse censemus. Omnino igitur tempestivè & ante solis occasum Vos domum recipiatis, nisi respectivorum accedente consensu, morbo gravi decumbentibus aut moribundis charitatis Christianæ officium præstare incitati fueritis. Quamdiu autem inter Sæculares commorari Vos necesse fuerit, moderatione ac prudentia, gravitate ac modestia potiùs, quam quodam multa loquendi pruritu aut inepta hilaritate benevolentiam conciliare fatagatis. Sit semper sermo vester conditus fale prudentiæ, ut quomodo Vos unicuique respondere deceat ac oporteat, continuò animadvertatis, devitantes profanas

fanas vocum novitates & oppositiones falsi nominis scientiæ (q) & de iis potiùs passim placaté ac modesté fermocinemini, quæ in schola Christi pia contemplatione didicistis, non quæ negotia sæculi, aut regnorum concernunt regimen politicum, JESU Christi exempló, qui inter Fratres litigantes arbiter sedere noluit, & de jure Principum peremptoriè pronunciavit, reddenda esse, quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt DEI DEO. Quare si qui liberiores sæcularium amicitias quærere, eorum domos frequenter invisere & quod indecentius est, à modestia statui suo conveniente deviare aut negotiis publicis, quæ penitus non norunt, nosse se tamen imprudenter credunt, immiscere se deprehenfi fuerint, admonitione congrua imò etiam facultatis exeundi denegatione in officio contineantur.

Cultum DEO & fideliter reddere,

B : &

(q) 1. ad Coloss: 4. 6. 1, ad Tim: 15. v. 20.

& studiosè promovere satagite, solliciti quatenus intacta maneant, quæ Divina sive Ecclesiastica institutione observanda præcipiuntur; nihil autem introducatur novum, nihil in sacris commisceatur insolitum, quod dum rudioribus sapit eosquè inani mulcet stupore ac admiratione, impiis ac adversariis scandali irrifionisquè causam præbet, probos verò & rerum gnaros tristitiâ afficit, ac sæpenumero ad indignationem provocat. Adoretur igitur DEUS à populo in spiritu & veritate (r) virtute nempe ac pietate, quæ interius radicata ad omnia utilis, in operibus bonis appareat digna, quæ spem ingerat futuræ vitæ, & præsentem felicitet. Ipsi dum tremendum simul ac augustissimum Sacrificium peragitis, eo religionis spiritu imbuti ad illud accedite, & accedentes celebrate, ut modestia, gravitate, omnibusquè veræ devotionis exterioribus indiciis edoceatur Plebs Christiana, rem ex institutione
JE-

(r) *Joan: 4. v. 24.*

JESU
ratio
scat
denu
sangv
ut ai
re,
Altifi
tur l
mos
odiò
tes
ejusp
& fi
ra, J
gnov
Proc
nunc
quan
rúm
Nost

(s)
(t)
(u)

JESU Christi in ejusque fieri commemor-
ationem, ac unctione interna persenti-
ficat in suorum peccatorum remissionem
denuo effundi preciosum Redemptionis
sanguinem (s). Oblatio quippe justī,
ut ait Ecclesiasticus (t) impingvat Alta-
re, & odor suavitatis est in conspectu
Altissimi: Memoriam ejus non oblivisce-
tur Dominus, ex adverso autem per A-
mos Prophetam protestatur DEUS, quod
odiō habeat, & projicere velit festivitates
Prævaricatorum, nec sibi in odore
ejusmodi cætuum complacere, quodque
& si obtulerint holocaustomata & mune-
ra, non illa suscipiet ab his quorum co-
gnoverit scelera & peccata fortia (u).
Procul absit præpostera, qualem non-
nunquam observare licet festinatio, quæ
quantumvis tepidis & religiosīs non pa-
rūm arrideat, de Majestate nihilominus
Nostri sacrificiī plurimū diminuit ac

B 2

effi-

(s) *Lucæ. 22. v. 14.*

(t) *Ecccl. 35. v. 8. 9.*

(u) *Amos. 9. v. 12. 21. 22.*

efficit, ut vix ac ne vix quidem integré, decenter, atqué cum aliquo fidei ac pietatis sensu peragi possit.

Si quospiam Sacerdotes extraneos in Ecclesiis vestris comparere contigerit, volumus ac mandamus, ne ad Divina celebranda Mysteria, & si forsitan aliunde ex Persona noti, priusquam Nostrum exhibuerint attestatum, admittantur, ne nimirum, quod Nobis omninò cavendum est, ii id sacrilegé attentare præsumant, quos morum licentia, censurarumqué rigor stricte jubet ab altari arcere ac remove.

Publicæ Devotiones graviter ac cum ea exactitudine peragantur, qualis decet locum sanctum & domum orationis, ad quam Plebs Christiana Religionis impulsu confluit; non se Plebs immisceat Ministris laudes Domini decantantibus, verum soli Sacerdotes Domini sancta sanctorum introeant, stentqué inter vestibulum (locum scilicet destinatum Fidelibus) & Altare vota eorum

ad conspectum Altissimi delaturi & piis
clamoribus miserationes Ejus imploratu-
ri. Quæ ut ordinatè fiant, ex a-
nimo cupientes, volumus accuratè & e-
xactè edoceri, quæ qualesquæ in vestris
Ecclesiis absolvi soleant devotiones, tum
de temporibus, quæ pro singulis desti-
nantur. Undè Superiores Ordinum, &
qui Capellanorum munere penes Monia-
lium Ecclesias funguntur, de præfatis
Nos omnibus quantociùs certiores faci-
ant, æquè ac de Festivitatibus, quibus
ex universali Ordinarii Pastoris nuper e-
manata dispositione, sive ex speciali E-
jusdem concessione justis de causis favo-
rabiliter obtenta Sanctissimum Sacra-
mentum publicæ Fidelium venerationi
exponere elegerunt. Curent prætereà o-
portunè exhortari populum, ut prout de-
cet morigeratas oves, vocem Pastoris
audiens venerabundus excipiat, quæ ab
Eo, aut Ejus vices gerentibus providè
ac sapienter constituuntur, ne sit adeò

solicitus de Devotionum numero, quive modus in iis absolvendis sit adhibendus, sed potiùs supplex ac frequens ad eas quæ peraguntur conveniat, iisque intimo pietatis sensu, & compunctionis spiritu religiosè assistat.

Verbi Divini Prædicatio & Sacramenti Pænitiendi administratio excelsa sunt & perhonorifica munia, quibus vos condecorare solent ii, qui habentes sibi concredita eloquia DEI & culturam Vineæ Domini Sabaoth ac Oviliis Christi Pastorum, in partem vos sollicitudinis adsciscunt; verùm quantò altiora hæc sunt, tanto ardua magis, imò etiam ipsis Angelicis humeris formidanda; legatione quippe in his pro Christo fungimur, Christi Præcones ac Ministri Mysteriorum DEI quatenus & peccatores DEO reconcilientur, & iusti abundantes in omni opere bono fideliter perseverent (x).

Quamobrem noverint omnes Religio-

(x) 2. ad Cor: 5. v. 20.

gioſarum Familiarum Superiores eorum
conſcientias ſtriſtiſſimé onerari, ut de
ſui gremio non alios ejusmodi exponant
officijs, niſi Viros probatæ ſcientiæ ac
pietatis, qui capaces ſint & parati ſem-
per reddere rationem de ea. quæ in illis
eſt ſpe (a) & eos qui contradicunt ar-
guere (b) & de quibus minimé illud E-
vangelicum dictum verificetur quod ſint
Duces cæci cadentes in foveam ac infeli-
citer alios in idem præcipitium conijci-
cientes. Illi verò imprimis quibus
munus prædicandi fuerit commendatum,
non priùs juxta admonitionem ipſis A-
poſtolis datam aggrediantur opus præ-
dicationis, donec induantur virtute ex
alto, (d) ſcilicet nemo veſtrum audeat
prædicare Evangelium niſi fueritis re-
pleti Evangelico ſpiritu, intimé convi-
cti de veritatibus Populo annunciandis,

B 4

&

(a) *1. Petr. 3. v. 15.*

(b) *ad Tit. 1. v. 9.*

(d) *Lucæ 24. v. 29.*

& nisi opere expleveritis, ad quæ adimplenda reliquos adhortabimini „ Do-
„ ctor namqué Concionatorve (verba
„ sunt aurei eloquii S. Joannis Chri-
„ stomi) omnibus virtutibus debet esse
„ excultus. Debet pauper spiritu esse,
„ ut avaritiæ studium atqué omnem quæ-
„ stûs cupiditatem libere reprehendat.
„ Debet perpetuo & sua & aliena pec-
„ cata lugere, ut eos exagitet qui ante-
„ quam peccant, peccare non verentur,
„ & ubi peccaverint, dolorem non con-
„ cipiunt scelerum, quæ admiserunt. De-
„ bet esurire & sitire justitiam ut ope-
„ rum bonorum studio langvescentes ex-
„ citet Verbo DEI, & exemplo suo ac-
„ cendat. Debet esse mansuetus, ut a-
„ metur potiùs, quàm timeatur. Debet
„ esse misericors ergà alios & severita-
„ tem sibi adhibere. Debet esse mundo
„ corde, ut ne cogitationes quidem ina-
„ nes & inutiles hujus Sæculi suscipi-
„ at, nedum sæcularibus negotiis se
„ implicet. Debet esse pacificus ut po-
„ pu-

pulus quem docuit sollicitus sit servare unitatem in vinculo pacis. Debet esse paratus ad omnes res difficillimas pro gloria DEI proque Ecclesia ferendas, non inani quodam animi impetu, sed solida veraque constantia digna Martyribus. Similia his habent, qui non immerito eximii habentur Præcones Evangelii & omnium Prædicatorum norma, Basilium intelligimus in sua Theologia, Gregorium Nazianzenum, in Epistola de vitæ solitudine ad præfatum Basilium, itemque Gregorium Magnum in libro Pastoralis ac alibi, quos relegite, diurna nocturnaque versate manu. Quod si hac sanctitate & interna charitatis unctione fueritis destituti, eritis velut æs sonans apt cymbalum tinniens (e) & aure quidem ut olim obdurati Israelitæ verba vestra excipiet Populus, sed non intelliget nec sanabitur à domino; Insuper illa Pauli objurgatio facta Iudæis supra Gentes glo-

---

(e) 1. ad Cor. 13. v. 1.

gloriari cupientibus, non incongruè in vos detorquebitur. Quod alios docentes à tramite veræ scientiæ deflectitis, quod prædicando, non esse injuriâ afficiendum proximum, de propria justificatione non estis solliciti, & cum in Universum contra Idola ac omnem superstitionem insurgitis, ipsi idola hujus Sæculi colitis (f) aut illud quod per Psalterem peccatori dixit DEUS: Quare enarratis justitias meas & assumitis Testamentum meum per os vestrum, vos verò odistis disciplinam & proiecistis sermones meos retrorsum (g). In ipsa autem Evangelij annunciatione procul fit à vobis quod nonnullis Cretensum ementitis Apostolis vitio, vertebat Doctor Gentium, quia docerent, quæ non oportet turpis lucri gratia, sed loqui-
mini secundum commendationem ab eo factam Timotheo, quæ decent sanam doctrinam, verbum sanum, irreprehen-
sibi-

(f) *Rom. 2. v. 21.*

(g) *Psal. 49. v. 16: 17.*

fibile, ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de vobis (*h*). Exponite Fidelibus Religionis Nostræ Dogmata, frangentes panem Parvulis; docete eos legem Domini; ut eam meditari, diligere & adimplere aversecant; instruite eos secundum præceptum Apostoli (*i*) in dignoscendis diversorum statuum obligationibus ne, dum quibusdam exterioribus pietatis praxibus adhærescunt, in iis appareant segniores, ad quæ Divina vocatione destinantur, & ad quæ sivè propria electione, sivè Superiorum potestatum voluntate obstringuntur, annuntiate Populo Domini scelera ejus, ut in toto corde conversus ad DEUM suum digna pænitentia opera exerceat. Ponite ante oculos eorum pericula Mundi & laqueos Sæculi, quibus inconsiderati, minus cauti, miserè irretiti pereunt, hac via quippè tanquam speculatores in Domo Domini

---

(*h*) *ad Tit. c. 1. v. 11: & 2. v. 1. 8.*

(*i*) *ad Tit. 1. & 2.*

mini constituti salvabitis animas, nec pereuntium sanguis de manu vestra requiratur (*k*) Frequenter eos in viam rectam reducite, quæ ducit ad vitam, opportuna & evitandi peccata & virtutis acquirendæ subministrando media, omnia autem præfata fiant non in amaritudine animi, aut zelo indiscreto, sed instando oportunè, arguendo, obsecrando, increpando in omni patientia & doctrina. Quemadmodum alium dilectum discipulum Timotheum nempe, non semel a Nobis in medium productus, S. Paulus facere commonuit (*l*) non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus & virtutis (*m*). Non ea adhibendo arma ac suæ doctrinæ fulcimenta, quæ carnalia sunt, sed qualia militiæ nostræ convenire deprehenduntur, videlicet potentia DEO (*n*). Quamobrem :

(*k*) *Ezech: 33. v. 8. 9.*

(*l*) *2. ad Tim. 4. v. 2.*

(*m*) *1. ad Cor: 2. v. 4.*

(*n*) *2. Cor: 10. v. 4.*

obrem prorsus abstinete ab illis speculationibus quæ potius dicentis animum valent inflare, quàm ædificare Auditores, aut iis argutiis, quæ in lusu verborum inepto fixæ sunt, minimèquæ aut loci Maiestati, aut sacræ functionis gravitati congruunt, né de Vobis verificetur quod de falsis quondam dictum est Prophetis. „ Non misi eos, nequè locutus „ sum ad eos, visionem mendacem, & „ seductionem Cordis sui prophetant. „ (o) Fontes, ex quibus vestras eruere debetis probationes, sint Ecclesiæ, quæ Columna & Firmamentum veritatis est, decisiones; SS. Patrum elucubrationes, in quibus hodiedum illa vis continetur & spiritus diffunditur, cui impotens quondam cessit scelus, subjugataquæ sunt corda Domino; præsertim autém Divina Scriptura, in qua & lex & observandæ legis adæquatissima motiva continentur, ut ii qui accipiunt à Nobis verbum auditus DEI, non ut verbum Hominum, sed

---

(o) *Jerem. 14. & 14.*

sed (sicuti veré est) verbum DEI, (p) per profanas vocum novitates minimé decipiantur. Quæ cum ità se habent, ne molesté feratis, si pro munere quo stringimur juxta præscriptum Ecclesiasticæ Disciplinæ in Personas Concionatorum, illorumquè mores & doctrinam sedulò inquisierimus, ac ad Ecclesias in quibus Verbum DEI à Vobis Populo annuntiatur, certos destinaverimus Viros, qui omnia diligentissimé animadvertent, Nobisque deferent, non malevolentia: reprehendendiquè studiò ducti, quod utpoté à charitate Christiana alienum, Nobis nullatenus arrideret, sed si quo zelum nostrum & auctoritatem convertamus, opportunum deprehenderint, nos quantocius edoceant ac commonefaciant.

Non minòris momenti est Sacramentum Pænitentia, ad quod administrandum dum accedimus, Mediatoris certé DEUM inter & Peccatores vice fungimur. Et primus ille Mediator quidem

dem Homo JESUS Christus pro Nobis intercessit ex quo dedit semetipsum Redemptionem pro omnibus (q) nos verò investivit superna potestate per Clavium Regni Cælorum traditionem, ut si quando deploranda necessitas ligare compulerit, ligaremus, reliquos verò solvendo, oblatis pretij participes efficere-
mus. Recta itaque judicate Filii Hominum (r) omnia appendentes ad statum Sanctuarii, nullum unquam appareat respectus humani vestigium, nullum temporalis commodi aut propriæ utilitatis incentivum, amoveantur principia laxiora Moralis doctrinæ procul, né, dum hæc ab Ecclesia fulminantur tanquam pestifera morum corruptela, & theoreticé improbantur, cum Fidelium scandalo pœnitentium simul ac Ministrorum irreparabili ruina, dedecore, ac maximo Ecclesiæ nocumento, inconsideratè imo impiè reducantur ad praxim.

Hæc

(q) 1. ad Tim: 2.

(r) Psal: 56. v. 2.

Hæc verò quo felicius evitentur, duo sunt vobis maximoperé necessaria. Apostolici videlicet operis bases ac fundamenta; vita & doctrina. Vita ad facilius persuadendum & utiliùs in convertendis peccatoribus navandam operam. Quanto enim, ut ait S. Carolus Boromæus (s) magis omni virtute præcipuéque charitate Paterna, zeloqué salutis animarum ipsi præcellentiores eritis, tanto eritis & aptiùs instrumentum bonitatis DEI, Doctrina, ut inter lepram & lepram discernere valeatis, peccatores Apostolico dolo capere possitis, erudire ignorantes, hæsitantes ac dubios resolvere, verbo, omnibus dare salutaria monita, media præscribere congrua, convenientes satisfactiones imponere, servatis semper regulis justitiæ & charitatis, nec transgrediendo limites, quibus data vobis potestas, sive à Jure communi, sive per statuta Diæcesana, sive ex voluntate pro tempore ex-

xi-

(s) *Instruc: de Sacr:*

xistentis Præfulis còercetur & circum-
scribitur.

Intereà silentio præterire non pos-
sumus, quin dolorem nostrum, quem
sæpenumerò concæpimus Vobiscum nunc
communicemus, imo etiam pro virili re-
prehendamus extremam illorum impru-
dentiam ac ne dicam impudentiam ac
cæcitatem, qui dum regimini numero-
sarum familiarum præsumunt, sive in pro-
priis, sive in Parochialibus Ecclesiis, in
quibus Sæculari Clero in salutis anima-
rum opere manum præstarent adjutricem
perhumaniter invitati sunt, tales expo-
nere audeant & soleant Ministros, quos
minus in scientia versatos proprio exa-
mine & judicio deprehenderunt, quasi
verò magis doctos ac sagaces speculatio-
nes Scholasticæ aut temporalium admi-
nistratio, quam animarum regimem re-
quireret. Cui, quo certiùs consulatur,
Examinatores Confessariorum ad singu-
las Communitates Religiosas autoritate

C No.

Nostra destinabimus, non aliis nisi Eorum prævio examine ac testimonio facultatem pro excipiendis confessionibus concessuri.

Tremendum itaque ante oculos talium ponimus Judicium, ut si quos minus aptos fortè invenerint, eos addicant pietatis officiis, sic quippè flendo & orando ac propitiatorium Sacrificium offerendo & sibi & aliis erunt proficui. Tantis verò periculis non obijciant nisi fortissima habentes pectora, doctos nempe prudentes & egregiis instructos virtutibus.

Et quoniam Monialium quo sublimior est gloria, eo major debet esse cura, impares licet meritis pares tamen characterere & desiderio per os vestrum cum Cypriano eas alloquimur „ ut quæ se „ Christo dicaverunt & a carnali concupiscentia recedentes, tam carne quam „ mente se DEO devoverunt; consument „ opus suum magno præmio destinatum,
„ nec

„ nec placere cuiquam nisi Domino stu-
„ deant. (t)

Nolumus enim ut eæ, quas cum Apostolo despondimus uni Viro Virgines castas exhibere Christo (u) quoquomodo ab illarum sequeantur societate, quæ ore Domini appellantur Virgines prudentes, gestantes plenas bonorum operum lampades, ac semper paratæ ad adventum Domini, quæ propterea admissæ sunt cum Sponso ad nuptias (w). Quamobrem in id incumbite sive pro authoritate Superioratus, sive pro potestate exhibiti illis spiritualis obsequii (quemadmodum in hac Civitate præsertim fieri consuevit) ut eas à Sæculi conversationibus & curiositatibus avocare, ad unionem internam & charitatem conservandam, Regularem disciplinam illibatè custodiendam sive reducendam inducere, Clausuræ custodiam, Divinorum

C 2   Offi-

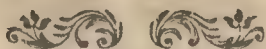

(t) *de descrip: & Habit: Viig:*

(u) 2. ad Cor. c. 11.

(w) Math: 25.

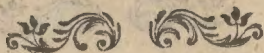

Officiorum devotissimam in communi recitationem illis inspirare possitis ; verbo, fatagite eas inducere, ut DEO vacent & sibi, studeant solitudini, pernoctent in oratione, & his, juxta cujusvis Ordinis Regulas, viriumque potestatem, jungant laborem manuum, non solum ad evitandum otium, vitamque tædiosam propulsandam, verum etiam ut hac via reddantur in vita societati utiles, ac suppleant quæ sibi ob exiguos stabiliū fundorum redditus deficiunt.

Denique quemadmodum ex intimis præcordiis cupimus ut inter Sæcularem & Regularem Clerum sollicité servetur unitas spiritûs in vinculo pacis, ita vos verbis ejusdem Apostoli quantum possumus adhortamur, ut cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia supportetis vos invicem in charitate, cum sitis unum corpus & unus spiritus sicut vocati estis in una spe vocationis vestræ (x). Ne vos in vicem scindant per

---

(x) *ad Ephes. 4. v. 2. 3. 4.*

per importunas suggestiones advocatæ,
tot sanctionibûs Canonicis Parochialibus
cautæ Fidelium sepulturæ, Juriumquæ
Parochialium usurpatio. Datæ vobis mu-
tuo dextras, præsertim ubi ad succur-
rendum animarum salutis vocati fueri-
tis, ut junctis viribus & evellantur vi-
tia, & ædificentur jam radicati in fide,
ac implantentur novellæ palmites Ec-
clesiæ, alioquin cum summo sanctissi-
mæ vocationis nostræ dedecore, magno-
quæ Fidelium scandalo de Nobis verifi-
cetur. Nos esse Altaris Ministros,
qui, quæ sua sunt quærunt, non quæ
JESU Christi (y).

En igitur hæc pauca Nostri er-
ga Vos amoris indicia non enim vel do-
minari cupimus in Cleris, aut vestris
detrahere prærogativis atque Privilegiis;
quodsi aliqua vobis commendanda cen-
suimus, hæc ea suscipite charitate, quæ
Nos indubiè ad scribendum impulit, si-
mul-

(y) ad Filip: 2. 21.

mulqué memineritis potiùs fuscipiendam
admonitionem à suis quàm contemni,
diffamariqué ab alienis, & meliora vul-
nera esse diligentis, quam fraudulenta
oscula odientium (z).

(z) *Prover: 27. v. 6.*

*Gaspar Episcopus Officialis Ge-
neralis Varsaviensis mpp.*

Biblioteka Jagiellońska

star0025446

